

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ για τη δημιουργία επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη διευκόλυνση της έρευνας και του αναστοχασμού

ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

Αποκαλύπτοντας αυτό που έχει σημασία: Διερευνώντας τις
ανάγκες και τις προκλήσεις

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Διάσταση έρευνας και αναστοχασμού

1. Εστίαση της δραστηριότητας	Διερεύνηση των αναγκών/προκλήσεων των συμμετεχόντων στην ΕΚΜ σχετικά με το αρχικό θέμα ανησυχίας/ενδιαφέροντος
2. Διάρκεια της δραστηριότητας	περίπου 120 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Συμμετέχοντες που ξεκινούν μία ΕΚΜ / αρχή της δημιουργίας μιας ΕΚΜ
4. Στόχοι της δραστηριότητας	✓ Υποστήριξη της διερεύνησης των προηγούμενων πεποιθήσεων, αναγκών και γνώσεων των συμμετεχόντων στην ΕΚΜ σχετικά με το αρχικό θέμα που τους απασχολεί. ✓ Ενθάρρυνση της επικοινωνίας και του διαλόγου μεταξύ των μελών της ΕΚΜ ✓ Προώθηση της αναστοχαστικής συνειδητοποίησης των κοινών και διαφορετικών πεποιθήσεων, αναγκών και γνώσεων μεταξύ των συμμετεχόντων στην ΕΚΜ ✓ Υποστήριξη των προβληματισμών των μελών σχετικά με το πώς αυτός ο διάλογος προώθησε πιθανές αλλαγές ή επανατοποθετήσεις όσον αφορά το αρχικό θέμα ανησυχίας.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας	Ο διευκολυντής (Δ) καλωσορίζει την ομάδα και δίνει χρόνο στα μέλη να μοιραστούν μερικά πράγματα για τον εαυτό τους και να εξηγήσουν γιατί επέλεξαν να συμμετάσχουν σε αυτή την ομάδα και τι περιμένουν από τη συμμετοχή τους σε αυτήν. Ο Δ ανακοινώνει το κοινό θέμα που έφερε τους συμμετέχοντες μαζί με στόχο να αυξήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους μέσω της συνεργασίας. Ο Δ εξηγεί τη σημασία του να καθοριστούν, πρώτον, οι συγκεκριμένες ανησυχίες της ομάδας, οι λόγοι αυτών των ανησυχιών και οι στρατηγικές που σκέφτονται στην αρχή της συνεργασίας τους για την αντιμετώπισή τους, και, δεύτερον, να συζητηθούν αυτές μεταξύ της ομάδας. Φάση 1: Ο Δ παρουσιάζει το εργαλείο 1 και ζητά από τους συμμετέχοντες στην ΕΚΜ να το συμπληρώσουν ατομικά γράφοντας σύντομες φράσεις και λέξεις-κλειδιά, αντί για ένα μακροσκελές κείμενο. Το εργαλείο 1 βοηθά τους συμμετέχοντες να περιγράψουν την κατάσταση που αντιμετωπίζουν, τους παράγοντες που την επηρεάζουν, το πώς ο ρόλος επηρεάζει την κατάσταση που τους αφορά και τους στόχους που διατυπώνουν στην προσπάθειά τους να αλλάξουν ή να βελτιώσουν την κατάσταση. Φάση 2: Ο Δ ζητά από την ομάδα να εργαστεί σε δυάδες ή μικρές ομάδες και να συγκρίνουν τις απαντήσεις που κατέγραψαν στο εργαλείο 1 με βάση ένα εργαλείο αναστοχασμού (εργαλείο 2) που περιέχει ερωτήσεις με σκοπό να προτρέψουν την σύγκριση αυτών των απαντήσεων. Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τα κοινά σημεία και τις διαφορές μεταξύ των γραπτών απαντήσεών τους και προσπαθούν να τα αιτιολογήσουν με βάση τις συζητήσεις στις δυάδες. Εάν προκύψουν ερωτήματα από την αναστοχαστική τους συζήτηση ή σημεία προς διευκρίνιση και περαιτέρω διερεύνηση, αυτά σημειώνονται από τις ομάδες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Φάση 3: Ο Δ ζητά από τις δυάδες να αναφέρουν τα ευρήματά τους σε ολόκληρη την ομάδα και να αιτιολογήσουν/συζητήσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που διαπιστώθηκαν. Ο Δ μπορεί να προβάλει ταυτόχρονα το εργαλείο 2 με την χρήση ενός προτζέκτορα για να το βλέπουν όλοι και το συμπληρώνει με βάση όσα οι δυάδες αναφέρουν ως ευρήματά τους από τον αναστοχασμό τους. Ο Δ χρησιμοποιεί ερωτήσεις που ενισχύουν τον αναστοχασμό με βάση τις διαφορές που εντοπίστηκαν από τα μέλη στο εργαλείο 2. Έτσι, ο Δ υποστηρίζει τον αναστοχασμό σχετικά με το γιατί υπάρχουν διαφορές στην κατανόηση του ζητήματος ανησυχίας, τους λόγους που αποδίδονται στην ύπαρξή του, την ευθύνη που αναλαμβάνουν τα μέλη (πώς επηρεάζουν το ζήτημα που τους απασχολεί) και την επιλογή των στόχων τους. Για παράδειγμα, μια ενδεικτική ερώτηση μπορεί να είναι η εξής: Ποιοι είναι οι διάφοροι παράγοντες που εντοπίσατε να επηρεάζουν το ζήτημα ανησυχίας; Συμφωνείτε με όλους αυτούς, ακόμη και αν δεν τους έχετε σημειώσει εσείς οι ίδιοι; Για ποιους λόγους συμφωνείτε ή διαφωνείτε; Ο Δ μπορεί επίσης να υποστηρίξει τον προβληματισμό σχετικά με τις πιθανές συνδέσεις/συσχετίσεις μεταξύ των τρόπων με τους οποίους τα μέλη απάντησαν στις διάφορες ερωτήσεις. Για παράδειγμα: Βρίσκετε κάποια σύνδεση μεταξύ των λόγων που αποδώσατε την ύπαρξη του ζητήματος που σας απασχολεί και του τρόπου με τον οποίο απαντήσατε σχετικά με το ρόλο σας στην επίδρασή του; (αν, για παράδειγμα, οι λόγοι αποδίδονταν μόνο σε εξωτερικούς παράγοντες και όχι στις ενέργειες των εκπαιδευτικών, αυτό πιθανόν να επηρέαζε την αρνητική τους απάντηση ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι ίδιοι επηρεάζουν την ύπαρξη του ζητήματος που προκαλεί ανησυχία). Ο Δ βοηθά επίσης στη σύνοψη των αποτελεσμάτων της έρευνας σχετικά με τις δικές τους πεποιθήσεις. Φάση 4: Ο Δ ζητά από τα μέλη να καταγράψουν οποιαδήποτε επανατοποθέτηση/αλλαγή των αρχικών τους πεποιθήσεων και αντιλήψεων ως μέρος της διαδικασίας τεκμηρίωσης της προόδου του PLC (εργαλείο 3) και επίσης να τις μοιραστούν με την ομάδα. Συμβουλή: εάν δεν υπάρχει αρκετός χρόνος, οι ερωτήσεις του εργαλείου 3 μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να τοποθετηθούν αναστοχαστικά τα μέλη της ΕΚΜ μελών μόνο προφορικά.

	Κλείσιμο: Ο Δ συνοψίζει τη συνάντηση και τα μέλη αποφασίζουν για τον χρόνο και τον τόπο για την επόμενη συνάντηση ώστε να είναι κατάλληλος για όλους.
6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ	✓ Έρευνα και αναστοχασμός ✓ Μάθηση και οικοδόμηση γνώσεων ✓ Διάσταση επικοινωνίας
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	Αναστοχασμός και έρευνα Γνώση: - ο Τεχνικές για τη διευκόλυνση του παραγωγικού διαλόγου των μελών Δεξιότητες - ο Ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών να αναστοχαστούν και να αμφισβητήσουν τις υποθέσεις και τις προκαταλήψεις τους. Στάσεις - ο Δέσμευση για την προώθηση μιας αναστοχαστικής κουλτούρας Περαιτέρω μαθησιακά αποτελέσματα Διάσταση μάθησης και οικοδόμησης γνώσεων Γνώση - ο Κατανόηση των ατομικών αναγκών και πλαισίων Δεξιότητες - ο Αξιολόγηση των ειδικών αναγκών και προκλήσεων των μεμονωμένων μελών Στάσεις - ο Σεβασμός στις διαφορετικές διδακτικές πεποιθήσεις και πρακτικές Διάσταση επικοινωνίας Δεξιότητες - ο Συντονισμός των συζητήσεων για να διατηρούνται εστιασμένες και παραγωγικές - ο Συνοπτική και σαφής παρουσίαση των βασικών σημείων και αποφάσεων των συζητήσεων.
8. Μορφή δραστηριότητας	Ατομικές, δυαδικές/ομαδικές σε μικρές ομάδες, ολομέλεια
9. Υλικά & εργαλεία	Εργαλείο 1. Μια αρχική περιγραφή του ζητήματος που σας απασχολεί Εργαλείο 2. Αναστοχασμός σχετικά με τις ομοιότητες/διαφορές στις περιγραφές του ζητήματος που σας απασχολεί Εργαλείο 3. Αναστοχασμός σχετικά με τα αποτελέσματα της δραστηριότητας στην επιβεβαίωση ή την αναθεώρηση των αρχικών πεποιθήσεων
10. Χώρος & προετοιμασία	Η αίθουσα θα διαμορφωθεί σε σχήμα Π που θα επιτρέψει τόσο ολόκληρη την ομάδα όσο και τις μικρότερες ομάδες να εργαστούν με επιτυχία. Φωτοτυπήστε τα εργαλείο 1 και 3 για όλους τους συμμετέχοντες. Φωτοτυπήστε το εργαλείο 2 τις μισές φορές από όσα είναι τα μέλη του PLC.
11. Διαστάσεις της συμπερίληψης	Διαφορετικότητα εντός μιας ΕΚΜ: Ο Δ θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι η διαφορετικότητα των πεποιθήσεων και των πρακτικών γίνεται αποδεκτή και με σεβασμό από όλους τους συμμετέχοντες. Ταυτόχρονα, ο Δ βοηθά τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους σε дуάδες/μικρές ομάδες και σε ολόκληρη την ομάδα και έτσι ενθαρρύνει τον διάλογο. Ο Δ βοηθά στη σύνοψη της κοινής κατανόησης που επιτεύχθηκε μέσω του αναστοχασμού και των συζητήσεων αλλά και των θεμάτων που προέκυψαν για περαιτέρω διερεύνηση μεταξύ της ομάδας.
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών	Οι συμμετέχοντες θα έχουν ενεργό ρόλο στη συνδιαμόρφωση των αντιλήψεων. Οι συμμετέχοντες θα μοιραστούν χρόνο για να επικοινωνήσουν τους προβληματισμούς τους, τις προτάσεις τους και τις υποδείξεις τους για την επίτευξη των στόχων της δραστηριότητας. Ο Φ δίνει προσοχή στην αποφυγή κριτικής για κάθε άποψη που ακούγεται και επιλέγει ανοιχτές και διευκρινιστικές ερωτήσεις για να ενθαρρύνει το διάλογο.
13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	Τα εργαλεία μπορούν να διαμοιράζονται μέσω κοινών διαδικτυακών εγγράφων word σε διαδικτυακές συναντήσεις. Η ψηφιακή λειτουργία «χωρισμός σε δωμάτια» (breakout rooms) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ομαδική εργασία.
14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές	
15. Παράρτημα που ακολουθεί	ναι

Παράρτημα

Εργαλείο 1. Μια αρχική περιγραφή του ζητήματος που σας απασχολεί

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες ερωτήσεις για να περιγράψετε την κατάσταση που σας απασχολεί, τους παράγοντες που την επηρεάζουν, το ρόλο σας στην κατάσταση και τους επιδιωκόμενους στόχους σας προκειμένου να βελτιωθεί ή να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Προσπαθείστε να είστε όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένοι στις περιγραφές σας.

	Ερωτήσεις	Απαντήσεις
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Τι συμβαίνει στην κατάσταση που σας απασχολεί; Ποιος κάνει τι; Γιατί αυτό αποτελεί πρόβλημα για εσάς;	
ΑΙΤΙΑ	Γιατί συμβαίνει αυτή η κατάσταση; Ποιοι παράγοντες πιστεύετε ότι παίζουν σημαντικό ρόλο στην κατάσταση αυτή;	
Ο ΡΟΛΟΣ ΜΟΥ	Επηρεάζετε αυτή την κατάσταση; Εάν ναι, με ποιους τρόπους;	
ΣΚΟΠΟΙ-ΣΤΟΧΟΙ	Τι θα θέλατε να βελτιώσετε ή να αλλάξετε στην κατάσταση που περιγράψατε; Γιατί θέλετε να βελτιώσετε/να κάνετε αυτές τις αλλαγές;	

Εργαλείο 2. Αναστοχασμός σχετικά με τις ομοιότητες/διαφορές στις περιγραφές της κατάστασης

Μπορείτε να συγκρίνετε τις απαντήσεις που καταγράψατε στο εργαλείο 1 σε δυάδες με τη χρήση των ακόλουθων ερωτήσεων. Συμπληρώστε τον πίνακα με σύντομες σημειώσεις αφού εντοπίσετε πιθανές ομοιότητες ή/και διαφορές μεταξύ των απαντήσεών σας και προσπαθήστε να τις αιτιολογήσετε.

Ερωτήσεις για σύγκριση	κοινά σημεία	διαφορές
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ Περιγράψατε με τον ίδιο τρόπο την κατάσταση που σας απασχολεί; Εάν ναι, ποιες είναι οι ομοιότητες; Εάν όχι, ποιες είναι οι διαφορές; Γιατί πιστεύετε ότι υπάρχουν ομοιότητες ή/και διαφορές;		
ΑΙΤΙΑ Αναφερθήκατε σε παρόμοια αίτια ή παράγοντες που επηρεάζουν την κατάσταση; Ποιοι είναι οι λόγοι για πιθανές ομοιότητες ή διαφορές;		
Ο ΡΟΛΟΣ ΜΟΥ Συμφωνήσατε ότι επηρεάζετε την κατάσταση ή όχι; Γιατί συμβαίνει αυτό; Συμφωνήσατε στους τρόπους με τους οποίους επηρεάζετε την κατάσταση ή όχι; Γιατί συμβαίνει αυτό;		
ΣΚΟΠΟΙ-ΣΤΟΧΟΙ Διαπιστώσατε ομοιότητες ή διαφορές στους στόχους για τη βελτίωση της κατάστασης; Ποιες είναι αυτές και γιατί;		

Εργαλείο 3. Αναστοχασμός σχετικά με τα αποτελέσματα της δραστηριότητας στην επιβεβαίωση ή την αναθεώρηση των αρχικών πεποιθήσεων

1. Επιβεβαιώσατε ή επικυρώσατε κάποιες από τις αρχικές σας αντιλήψεις για το επιλεγμένο θέμα που σας απασχολεί μετά τη συνεργασία και τη συζήτησή μας; Ποιες είναι αυτές; Τι σας βοήθησε σε αυτή την επαναβεβαίωση των πεποιθήσεών σας;
2. Αναθεωρήσατε κάποιες από τις αρχικές σας πεποιθήσεις μετά τη συνεργασία και τη συζήτησή μας; Ποιες είναι αυτές; Τι σας βοήθησε σε αυτή την επανεξέταση των πεποιθήσεών σας;

Leafap

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.

Αυτό το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν αποκλειστικά στους συγγραφείς και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Εκτελεστικής Υπηρεσίας Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η EACEA δε φέρουν καμία ευθύνη για αυτές.